

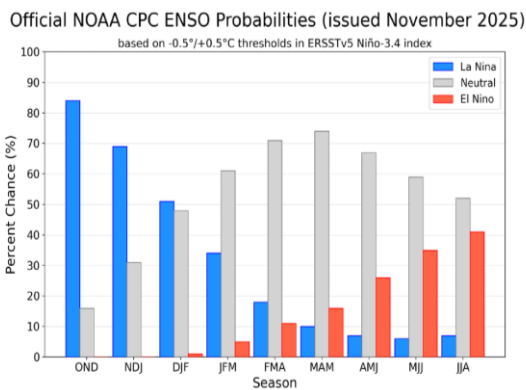

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
กรมอุตุนิยมวิทยา

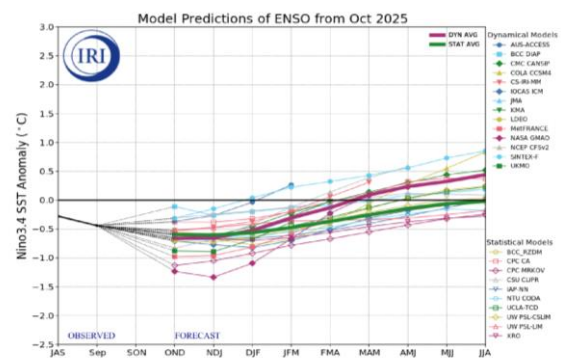
การติดตามและการคาดการณ์ปรากฏการณ์
ที่ส่งผลกระทบต่อลักษณะอากาศ
เดือนธันวาคม พ.ศ.2568 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ.2569
ออกประกาศ 27 พฤศจิกายน พ.ศ.2568

1. ปรากฏการณ์ El Nino Southern Oscillation (ENSO)

ขณะนี้ปรากฏการณ์เอนโซอยู่ในสภาวะ **ลานีญา** (Nino 3.4 = - 0.5) จากแบบจำลองการพยากรณ์ ENSO index ของศูนย์ต่างๆ ทั่วโลก การพยากรณ์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ ENSO และการพยากรณ์อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรแปซิฟิกเขตศูนย์สูตรส่วนใหญ่ที่มีค่าต่ำกว่าค่าปกติ ประกอบกับเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติและแบบจำลองแล้ว คาดว่า ปรากฏการณ์เอนโซที่อยู่ในสภาวะลานีญาในปัจจุบัน จะยังคงอยู่ต่อเนื่องไปจนถึงช่วงเดือน ธันวาคม 2568 – กุมภาพันธ์ 2569 โดยคาดว่าจะเปลี่ยนกลับเข้าสู่สภาวะปกติในช่วงเดือน มกราคม – มีนาคม 2569 ด้วยความน่าจะเป็นประมาณร้อยละ 61

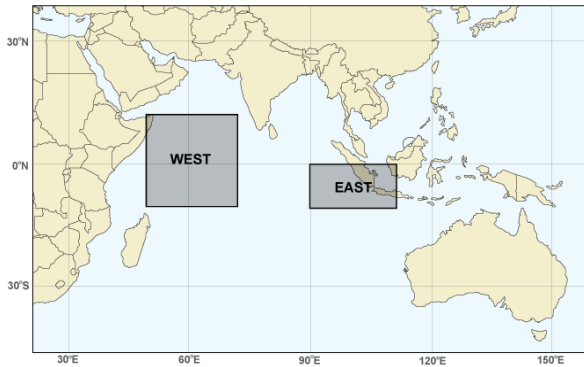
รูปที่ 1 ผลการพยากรณ์ความน่าจะเป็นของปรากฏการณ์ ENSO จากแบบจำลองของศูนย์ IRI/CPC

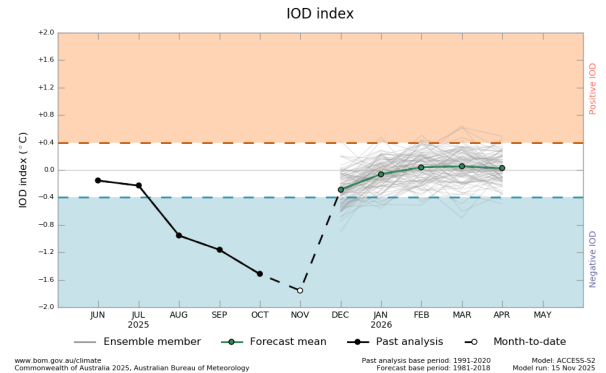
รูปที่ 2 แบบจำลองเฉลี่ยผลการพยากรณ์ค่าผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณ Nino 3.4 จากศูนย์ภูมิอากาศทั่วโลกรวบรวมโดยศูนย์ IRI/CPC

2. ปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole (IOD)

ปรากฏการณ์ IOD หรือดัชนีวัดค่าความผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเล อันเนื่องมาจากการอุ่นขึ้นหรือเย็นตัวอย่างผิดปกติของอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณตอนใต้ด้านตะวันออกของมหาสมุทรอินเดียบริเวณเขตศูนย์สูตร (EAST) กับอุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณด้านตะวันตกของมหาสมุทรอินเดียเขตศูนย์สูตร (WEST) ดังรูปที่ 3 เรียกว่าปรากฏการณ์ Indian Ocean Dipole จากแบบจำลองการพยากรณ์ IOD index การพยากรณ์ความน่าจะเป็นของสถานการณ์ IOD และการพยากรณ์อุณหภูมิผิวน้ำทะเลบริเวณมหาสมุทรอินเดีย ดังรูปที่ 4 พบว่า ช่วงเดือนที่ผ่านมาปรากฏการณ์ IOD ยังคงมีสถานะเป็นลบ (Negative) โดยมีค่าดัชนีอยู่ที่ -0.99 °C จากแบบจำลองคาดการณ์ว่า IOD มีแนวโน้มที่จะมีสถานะปกติ (Neutral) ในเดือนธันวาคม 2568 ถึง กุมภาพันธ์ 2569 ซึ่งจะส่งผลให้ปริมาณฝนรวมบริเวณประเทศไทยจะใกล้เคียงค่าปกติ

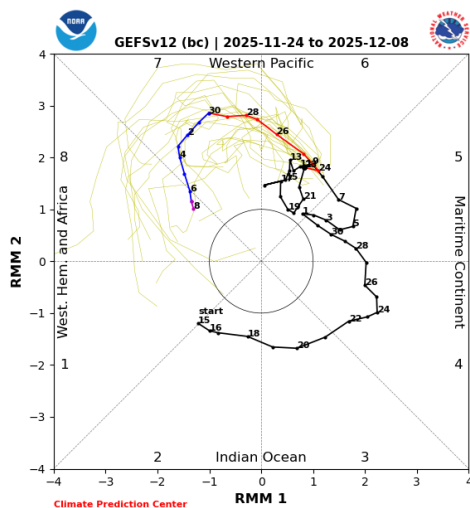
รูปที่ 3 แผนที่บริเวณ Indian Ocean Dipole
จากกรมอุตุนิยมวิทยาประเทศออสเตรเลีย

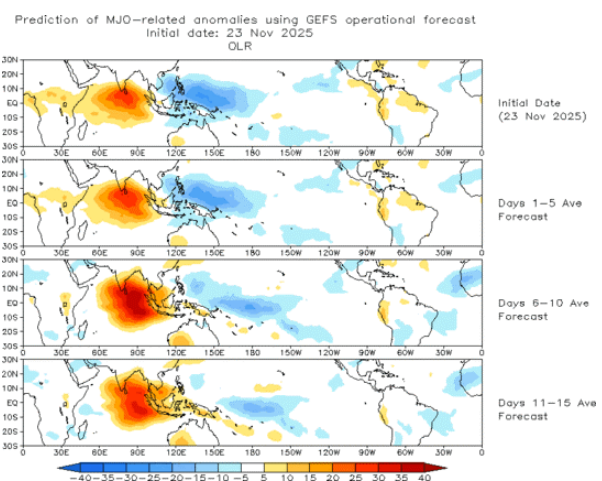
รูปที่ 4 ผลการพยากรณ์ IOD index
จากแบบจำลองกรมอุตุนิยมวิทยาประเทศออสเตรเลีย

3. ปรากฏการณ์ Madden Julian Oscillation (MJO)

MJO เป็นปรากฏการณ์เกิดควบคู่กันระหว่างการไหลเวียนของบรรยากาศกับการยกตัวขนาดใหญ่ของอากาศในเขตร้อนมีช่วงการเกิดอยู่ในระหว่าง 30-60 วัน โดยจะมีการเคลื่อนตัวทางตะวันออก ซึ่งจะมีอิทธิพลหรือส่งผลกระทบกับการเกิดฝนที่ผิดปกติในขณะที่ปรากฏการณ์ MJO เคลื่อนผ่าน โดยในช่วงเดือนกลางเดือนตุลาคมปรากฏการณ์ MJO เคลื่อนตัวอยู่บริเวณมหาสมุทรอินเดียมีกำลังแรง ก่อนเคลื่อนผ่านมหาสมุทรอินเดียเข้าสู่บริเวณ Maritime Continent แล้วอ่อนกำลังลง จากนั้นในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ปรากฏการณ์ MJO มีกำลังแรงขึ้นและเคลื่อนตัวเข้าสู่บริเวณ Western Pacific แล้วอ่อนกำลังลง ส่วนผลการพยากรณ์ดัชนี MJO จากแบบจำลอง พบว่าในตั้งแต่ในช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนต่อเนื่องไปจนถึงต้นเดือนธันวาคมปรากฏการณ์ MJO มีกำลังแรงขึ้นอีกและเคลื่อนผ่านบริเวณ Western Pacific เข้าสู่บริเวณ West Hem. And Africa แล้วอ่อนกำลังลง ดังรูปที่ 5 ซึ่งภาพรวมของการพยากรณ์ค่า OLR ดังรูปที่ 6 คาดการณ์ว่าในช่วงเวลาดังกล่าวปรากฏการณ์ MJO จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยมีลดลงได้ หลังจากนั้นยังคงต้องเฝ้าติดตามปรากฏการณ์ MJO อย่างใกล้ชิดต่อไป

รูปที่ 5 กราฟแสดงการพยากรณ์ MJO Index และ MJO Phase
จากศูนย์ภูมิอากาศทั่วโลก โดยแบบจำลองของศูนย์ IR/CPC

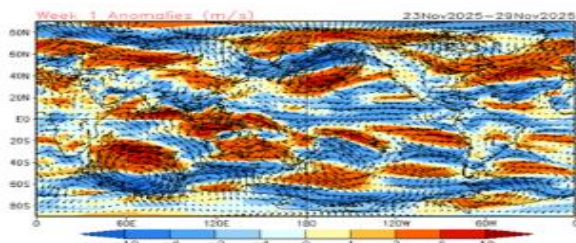
รูปที่ 6 แสดงการพยากรณ์ค่าการปลดปล่อยความร้อนจากพื้นโลก (OLR)
เฉลี่ย 3 ช่วง ช่วงละ 5 วันโดยแบบจำลองของศูนย์ IR/CPC

4. ลมมรสุม (Monsoon)

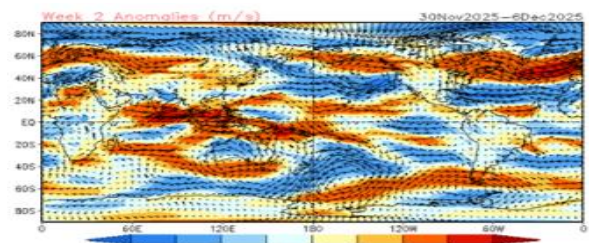
ลมมรสุม คือลมที่พัดตามฤดูกาล (ลมประจำฤดู) เป็นลมแนทิศและสม่ำเสมอ โดยประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (Southwest Monsoon) และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Monsoon)

มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทย ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้บริเวณมหาสมุทรอินเดีย มรสุมนี้จะนำมวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้มีเมฆมากและฝนชุกทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามบริเวณชายฝั่งทะเล และเทือกเขาด้านรับลมจะมีฝนมากกว่าบริเวณอื่น หลังจากหมดอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้แล้ว ประมาณกลางเดือนตุลาคมจะมีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย จนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงบนซีกโลกเหนือ ประเทศมองโกเลียและจีน

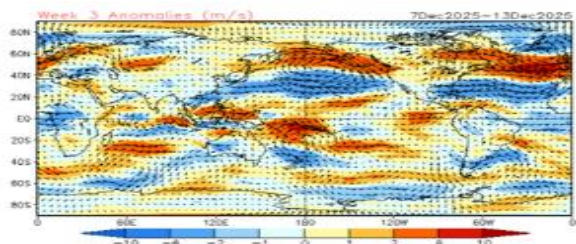
จากผลการคาดการณ์ลมที่ระดับ 850hPa (1,500 เมตร) ช่วง 4 สัปดาห์ข้างหน้า มีดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 (รูปที่ 7) ลมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดปกคลุมประเทศไทยตลอดทั้งประเทศ ต่อมาในสัปดาห์ที่ 2 (รูปที่ 8) ลมตะวันตกเฉียงใต้ที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดปกคลุมประเทศไทยตลอดทั้งประเทศโดยเฉพาะบริเวณภาคใต้ ถัดมาในสัปดาห์ที่ 3 (รูปที่ 9) ลมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติได้พัดปกคลุมประเทศไทยตอนบน ในขณะที่ภาคใต้มีลมตะวันตกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติเล็กน้อยพัดปกคลุม สำหรับในสัปดาห์ที่ 4 (รูปที่ 10) ลมตะวันออกเฉียงเหนือที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติเล็กน้อยได้พัดปกคลุมประเทศไทยตอนบน ในขณะที่ลมตะวันออกเฉียงใต้ที่มีกำลังแรงกว่าค่าปกติพัดปกคลุมภาคใต้ ส่งผลให้ในเดือนธันวาคมนี้ ประเทศไทยตอนบนจะมีอุณหภูมิต่ำกว่าค่าปกติ ในช่วงต้นเดือนจากนั้นอุณหภูมิจะเพิ่มสูงขึ้นจนใกล้เคียงถึงสูงกว่าค่าปกติ ในขณะที่บริเวณประเทศไทยตอนบนจะยังคงมีปริมาณฝนใกล้เคียงค่าปกติ ส่วนบริเวณภาคใต้มีปริมาณฝนต่ำกว่าค่าปกติ (เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของช่วงเดียวกัน ในช่วงปี 2534-2563)

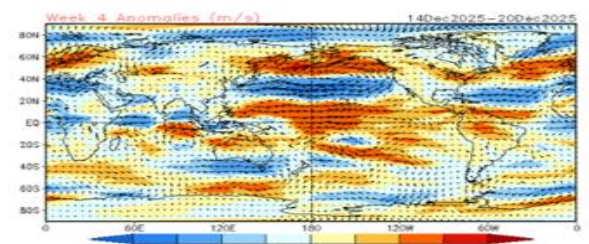
รูปที่ 8. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 1 วันที่ 23-29 พ.ย. 68

รูปที่ 9. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 2 วันที่ 30 พ.ย.-6 ธ.ค. 68

รูปที่ 10. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 3 วันที่ 7-13 ธ.ค. 68

รูปที่ 11. ลมเฉลี่ยระดับ 850hPa ต่างจากค่าปกติ สัปดาห์ที่ 4 วันที่ 14-20 ธ.ค. 68